

הוא היה גבור!

בקיילומטרים האחרונים לפני היכנסו לנחל מישאש. אפיקו ודפנותיו לא תלולים. למר-בה תמהוני גיליתי שם כלניות בכמויות גדולות מאוד. קרוב למפגש ההאדיות נמצא תל. בשפך נחל מישאש אפיקו רחב וחצוי. ההליכה בו קשה מאוד ואולם במפה ראיתי שישנם כמה בורות מים בשטח ומאוד חפצי תי לבררם. בבור הראשון, ביר מוחמד אל-ביטאר, היו מים וכן בביר סלם. מצאתי עוד כמה בורות בצדי החאדי, אולם אלה כנראה זמניים וריקים בתקופת החום. עברתי את שפך נחל יתיר והנה נבטים לדי. כמובן שהיה כאן לחם ונוסף לזה פגשתי בננות מבוט המושבים שטיפלו בי כבן משפחה. הרגשתי שם טוב מאוד. לפנות ערב טיילתי לנבטים הישנה עם המאזי. מצאנו שם שק מלא מוקשים ונפצים ממל-חמת השיחרור. פתאום הגיע לאוזנינו רעש גדול. בתחילה לא הבנתי את פשרו. אולם כעבור שניות אחדות פתחתי בדהירה לעבר וואדי מישאש — לא טעיתי! שטפון! חלומי משנים היה לראות את כמות המים הרא-שונה מתקדמת. מראה אדיר. כמויות המים הן נוסטטיות. החאדי מלא על גדותיו. המים מתקדמים כקיר. מדי פעם מתנפצים גלים. השעה שעת דימדומים והמראה לא נראה בכל הדרו. כמובן ששניתי מיד את תכניתי והחלתי להמשיך מחר עם החאדי בכני לראות את הורימה.

את האליפים כיוון שהיה להם לקח מר מי השנה הקודמת כשהם קיבלו מכות, אבל אני חושב שאילו היו מנסים להכות, היה להם לקח מר כפליים, כיוון שהם היו נכנסים להיסטוריה כמחזור הראשון שקיבל מכות גם מהביטניקים שלו וגם מהאליפים שלו. בכל אופן, זה היה הלילה הראשון ולילה כזה אף פעם לא עובר בשקט. לאחר פט-פוטים, צחוק ועוד מיני הפרעות, נרדמנו עד... עד ששמענו לפתע באפלט המתרף את קולו הגברי של האמורה: "אליפים, קומו! עולים על התבור!" בתחילה חשבנו שזו התגרות ומיד שאלנו "ומי שלא רוצה?" אז הוא אמר שזה שייך למסורת ומי שלא יכול לעלות שילך לעבוד ברפת. כמובן שאם זה שייך למסורת התלבשנו במהירות ובחצי ריצה, כשביטניק אחד בראש ואחד במאסף, עלינו על התבור. עם שחר הגענו למגור והספקנו לראות את קרני השמש משתקפות לנו מבעד לזכוכית הצבעונית אשר בכותל המזרחי. בליל-שבת נערכה מסיבת הכרתת שמות. המוכתרים בשמות היו: זה שהי נמוך ושמן היה פופיק. הכי גבוה — אמורה. בעל הישבן הכי גדול קונדוקטור. בעל ה"אוזניים המדוקרות" — צ'מבו וכי. ההכתרה נעשתה לכל אחד בטקס לחוד. את הפופיק,

להם. בארבע, מסמיה, ירדנו מהטרמפ ול-תודתנו לא היה גבול... כמובן, שלמחרת כל העיר ידעה שרם התעלה. יה ביה!

★ ★ ★

גברים עם מוראל

בוואדי עת חווו בין אבנים אמר אחד כמו מוכה חלום רואה אני: פניה לבנים ענו רעיו: הסלע האדום.

(בין מסע למסע הספיק רם לזמור בבית הספר כדורי):

כשהגענו לכדורי שמנו את כל המד-חות ליד המעבדה ויצאנו לשבת על הרשא. אז הפיע אחד גדול כזה עם אוברול כחול ושאל: "מי מבין בחקלאות?" כל מי שהבין משהו הרים יד, והוא שלח אותם לחפור בתי-שימוש... עם ערב ירדנו ל-מרתף. ירדנו שיעוד לא נגמר ולפי המסורת חדאי מבשלים הביתניקים (אנשי כיתה ב"ת) משהו. אך היתה בנו איזה הרגשה של ליכוד וליכוד זה כוח. ישבנו על המישות וקוקלה ניצח עלינו כששרנו "וינמן ישיר לנו סולו!" ויינמן שר כמה פעמים בקול הבס שלו את השיר איף יו קאם טו נאבלוס

הצנחן

רם פרגאי, גאה במדי הצנחן ניס שקיבל עם התגייסותו לחיל זה, מיהר להצטלם באחת מחופשותיו.

בשבילי היא תהיה בת רגילה. ישנתי ככל היותר רחוק ממנה. אולם אודה על האמת, כאשר עצמתי את עיני ניסיתי לחלום שהיא נותנת לי נשיקת לילה טוב ולו רק אחת.

★ ★ ★

לראשו כובע אדום

חטח היריות היה קצר גנח אחד: נפצעתי, וידום ענו רעיו בפה חלא עפר הגענו אל הסלע האדום.

כשנפלו חמשת המטיילים הראשונים בדרך לפטרה, החל רם מתעניין במקום. קילו היה נרגש בשעה שהיה מספר, איך ילך בתוככי פטרה, ימשש את חזית ארמון הורדוס או יעלה במדרגות האמפיתיאטרון. רם הודיע לי בתגובת רבה שיש בידו נשק, מזון, מפות וחברים למסע לפטרה. התקשרתי מיד למשטרה... קצין משטרה גבוה שוחח עם רם וסחט ממנו הבטחה לא לצאת מגבולות הארץ וביתוד לפטרה.

אולם זאת היתה הבטחה מאוד לא מ-חיבת. אחר מבעד סיני היתה השתלשלות העניינים כזאת שרם, שלא השתתף במבצע קדש (הואיל והיה עדיין פצוע ממבצע קל-קיליה), וכאחד מן החברים שתמיד ראה קצין רם ראשון לפעולות ולמעשי גבורה, נפגע מקיום מבצע קדש בלעדיו. ניכר היה ש-בשלה בו ההכרה כי את אי-השתתפותו יכפר רק במעשים של אומץ לב וגבורה אשר גולת כותרתם תהיה ההליכה לפטרה.

כשנראה לאחרונה, הלך בראש חבריו לבוש חליפת עבודה של מלחים בצני וחגור חגור עזוי ותרמיל קרב. העזוי הלוי מי מינו ולראשו כובע סרוג אדום. הוא וחבריו ממש דהרו לעבר פטרה (הנמצאת 17 קילור מטרים מעבר לגבול) ובטרם יאיר השחר היו במקום. כל לפני הצהרים שהו שם. הם יצאו אחר הצהרים. אולם הבדווים הציבו בחאדי חושיבה, נתקלו הארבעה במארב. ה-בדווים, שהיו מוויינים היטב, ישבו בצוקים למעלה ושלטו ללא מיצרים. המלחמה היתה עקשנית וקרה מאוד. הם אף גרמו שני קרבנות לתוקפים למרות מצבם האבוד... "הם היו גבריים!" אמר קצין הלגיון שהחזיר את גוויות הארבעה — דן גלעד, קלמן שילבסקי, נחמס בן-דוד ורם פרגאי.

למחרת קמתי עם וריחת השמש. רחצה קלה על הפרצוף (הבנות הכינו לי תה וביצים. באמת אין מלים בפי להודות להן) ופתחתי בצעידה מהירה. בביר אליחמם לא התעכבתי והמשכתי לצעוד לאורכו של ה-חאדי אשר בו ישנה זרימה, אולם זרימה חלשה. אני צועד בדרך המובילה לראס זועירה. הדרך עברה את החאדי. במקום זה צריך להיות מעין. השטח ירוק. ממש מרעה נהדר. אולם למעין אין זכר. המשכתי הלאה והנה בראש מישאש וחירבת אל-מישאש לפני. המעין מלא מים ואילו כאן בבאר האנגלית ישנם מים מעטים בקרקעית.

ואוי קובאב כבר מאחורי והנה החור-בות של תל מליה. הנה הבית הבודד על הגבעה לפני הבאר וקצת מאחוריו מבנה גדול. ופתאום גשם. במטרים האחרונים ש-נשארו לי נרטבתי כמו דג. לבסוף הגעתי.

להפתעתי מצאתי שחנת קמח ובה עובדים קרוב ל-20 ערבים. הם נתנו לי מים. למרות הגשם הייתי צמא. הסברתי להם שאני רעב. הם אמרו לי שזה לא מנומס לדרוש. מפה לשם חיממו מים עם תה ושאלו אותי, אם יש לי בצל. נתתי לאחד מהם קצת גור והוא לקח אותו והוציא חצב מהארמה, חתך אותו כבצל. מה אגיד? המרק היה אדיר באמת. יש הרבה מאוד מה ללמוד מהם. בו בזמן שאני מעשן סיגריה, כרגיל אחרי הארוחה, מופיעה שורה של מכוניות. פניהן מועדות למקום שם היה קורס של מ"כיות. לבי החל פועם בקרבי. זאת גם הסיבה שהלכתי אל הישוב הסמוך. עשרה קילומטר רים בניינו זה שום דבר ושנית ללכת עם גוד — זה חדאי לא בשבילי ואולם רציתי מאוד לראות אותה. הרבה זמן לא ראיתייה ומי כמוני יודע מה זה לא לראות הרבה זמן בת אותה אתה אוהב.

כמובן שעליתי על המכונה. נחלאים עלוי בים מסתכלים בי כמו על משוגע. עברנו את הגבעה... עוד הטור מסתדר ואני מס-תכל ורואה אותה. לבי הפסיק לדפוק אולם החלטתי נחושה להיגור ממנה ויהי מה ולכן החלטתי להיות אדיש — ולשחק אני יודע היטב. פספסנו שטויות... למרות הכל עליתי עם קורס המ"כיות. שנינו עמדנו קצת בצד ודיברנו. השתדלתי להיות אדיש ועל נושאים שלנו לא דיברתי.

הקור היה עז ובלחיי רוח בריאה. התאר-גתי לשינה. התברר שמכוניות המ"כיות לא הגיעו. במחשבה ראשונה מוכן הייתי לתת לה את השק (שק השינה). לעצ מי אני לא דואג. מכסימים הייתי הולך בלילה — וכאשר הולכים, איכפת לי גשמים? אולם החלטתי לא לנקוף אצבע.

הצעדה

רם, קיצוני משמאל, צועד עם אנשי יחידתו בצעדה השנתית הגדולה בדרך לירושלים, כולו מיוזע מן המאמץ. יחד עם חבריו קינה לזכות במקום הראשון בצעדה מפורסמת זו. רם היה בן 19 בלבד כאשר מצא את מותו בפטרה.

למשל, הכתירו כשהוא עומד על השולחן, כלביניק על ראשו וגר דולק על הכול. ביניק הוא מכריו שלוש פעמים: "שורה בילה מיל דב רובי." לקונדוקטור אמר: "גמדד הישבן לאורכו ולרוחבו בהיקף וב-פרופיל ובסוף נאמר לא גבוה, אך נפוח כאילו שמלאוהו רוח. הוא יותר שמן אפי-לו ממלכה של הונולולו, מכנסיו מספר שבועים, מעיו אף פעם אינם שבועים. ברוב דעות לכן נקרא קונדוקטור, 'יאשמן'."

★ ★ ★

כלניות בכמויות גדולות

גלגל השמש על ראשם הלם והם נושמים אבק, מדבר וחוס ולפתע כמו קפא בהם דמם וראו הם את הסלע האדום.

אני ישן כשלידי מוכן התרמיל. הורי העירו אותי בריוק בשעה שהומנתי ואת פני מקבל בחוף גשם. פשוט חוסר מזל. עליתי על האוטובוס. חבל היה לבי בזמן... עובתי לא עומר ונכנסתי לוואדי יל,